

I. Základní metodické přístupy

Od roku 2002 je **dotazník VŠPS** plně harmonizován se standardem Eurostatu. Obsah standardu Eurostatu se stále vyvíjí a v této souvislosti ČSÚ provádí příslušné změny v národním dotazníku VŠPS v souladu s nařízeními Evropského parlamentu a Rady (EU). Formální struktura čtvrtletní publikace zůstává zachována a umožňuje tak čtenáři dobrou orientaci ve vazbě na publikace za předcházející období. Zároveň je zajištěna kontinuita a konzistence statistických dat v potřebné časové posloupnosti.

Počínaje 1. lednem 2000 vstoupilo v platnost územní uspořádání České republiky na základě ústavního zákona č. 347/97 Sb., podle nějž je ČR dělena na **14 krajů** – vyšších územních samosprávných celků (VÚSC). V návaznosti na toto administrativní uspořádání bylo pro potřeby statistické, analytické a pro potřeby Evropské unie, v souladu s Usnesením vlády České republiky č. 707/1998, provedeno vymezení osmi statistických územních jednotek (**regionů soudržnosti**) na území ČR. Územní uspořádání České republiky, které respektuje systém vymezení NUTS (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) v zemích EU, je patrné z map v Technických poznámkách. Pravidelná čtvrtletní publikace výsledků VŠPS obsahuje pohledy na trh práce na všech základních úrovních, tj. NUTS 1 – Česká republika, NUTS 2 – regiony soudržnosti a NUTS 3 – kraje.

Předmětem šetření ve VŠPS jsou **domácnosti bydlící v náhodně vybraných bytech**. Šetření podléhají všechny osoby obvykle bydlící ve vybraném bytě, přičemž není rozhodující a není ani sledováno, mají-li zde pobyt trvalý, přechodný, dlouhodobý nebo nehlášený. U osob mladších než 15 let se sledují jen základní údaje týkající se vztahu k referenční osobě starší 15 let, věku, pohlaví, národnosti a státní příslušnosti. Za osoby starší 15 let se vyplňují další otázky, které popisují jejich uplatnění na trhu práce. **Šetření se nevztahuje na osoby bydlící dlouhodobě v hromadných ubytovacích zařízeních**. Z toho důvodu jsou údaje za určité skupiny obyvatelstva, zejména za cizí státní příslušníky žijící a pracující na území republiky, k dispozici v omezené míře. Podle doporučení Eurostatu lze údaje za tyto osoby získat buď z administrativních zdrojů nebo zvláštním šetřením organizovaným zásadně mimo rámec VŠPS.

Výběrový soubor zahrnoval v 1. čtvrtletí roku 2023 **23,4 tis. bytů** na území celé České republiky (necelých 0,6 % všech trvale obydlených bytů), v nichž bylo **48,6 tis. respondentů všech věkových skupin**. Z nich **41,8 tis. respondentů** bylo **ve věku 15 a více let**. Tento rozsah souboru umožňuje získat odhady charakteristik trhu práce na úrovni republiky i odhady hodnot na úrovni NUTS 2 a NUTS 3 s přesností požadovanou Eurostatem.

Počet domácností a osob 15letých a starších ve výběrovém souboru

ČR celkem	Kraje													
	Hl. m. Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Počet domácností ve výběrovém souboru														
23410	2042	2933	1760	1571	928	1612	1156	1212	1222	1346	2410	1271	1268	2679
Počet osob 15letých a starších ve výběrovém souboru														
41826	3232	5135	3133	2962	1595	2813	2041	2203	2287	2557	4632	2275	2350	4611

Všechny údaje z výběrového souboru **byly od 1. čtvrtletí 2023 nově převáženy** na věkovou strukturu obyvatelstva podle populačních úhrnů z demografické statistiky, která **zohledňuje Sčítání 2021**. **Odečteny** byly **odhady** počtu **osob bydlících mimo soukromé domácnosti**, tj. žijících v tzv. kolektivních domácnostech (nápravných zařízeních, ústavech sociální péče, domovech důchodců apod.) na základě údajů statistiky sociálního zabezpečení, a dále odhady počtu vězňů a počtu přistěhovaných cizinců, jež nežijí v bytech. Uvedený způsob přepočtu nejlépe koresponduje s okruhem osob zahrnutých do šetření, tj. obyvatelstvo obvykle bydlící v soukromých domácnostech).

VŠPS je kontinuální šetření, jehož výsledky jsou vyhodnocovány a publikovány ve čtvrtletní periodicitě. Výsledky šetření jsou zveřejňovány tři měsíce po skončení čtvrtletí. V souvislosti se sjednocením obsahu národního dotazníku a seznamu otázek závazných pro členské země EU je postupně modifikován obsah této publikace. **Od ledna roku 2013** jsou také zveřejňovány základní míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti a ekonomické aktivity očištěné od sezónních vlivů v měsíční periodicitě v tzv. Rychlých informacích na stránkách Českého statistického úřadu – www.czso.cz:

<https://www.czso.cz/csu/czso/zamestnanost-nezamestnanost->

Od 1. čtvrtletí 2011 nejsou samostatně publikovány údaje **za civilní sektor**. Veškeré tabulky dříve publikované za civilní sektor (tabulky typu 300) jsou publikovány za celé národní hospodářství, a to ve stejném formátu, při zachování hlaviček i sloupců.

Některé ukazatele jsou zjišťovány **v omezeném rozsahu** na vybrané návštěvě domácnosti (tzn. ne každé čtvrtletí opakovaně). Nejsou proto součástí pravidelných publikací. Příslušné údaje jsou k dispozici **jen jako roční údaje** a lze si je vyžádat prostřednictvím informačního servisu ČSÚ. Jsou to například ukazatele:

- osoby se zdravotním postižením;
- práce v atypickou dobu – na směny, večer, v noci, v sobotu, v neděli.